Sveitarfélagið Árborg

Ársreikningur 2017

Efnisyfirlit **bls.**

Skýrsla bæjarstjórnar og framkvæmdastjóra	**2**
Áritun óháðs endurskoðanda	**3 - 5**
Rekstrarreikningur	**6**
Efnahagsreikningur	**7 - 8**
Sjóðstreymi	**9**
Skýringar	**10 - 25**
Óendurskoðað fylgiskjal:	
Yfirlýsing um stjórnarhætti og ófjárhagslegar upplýsingar	**26**

Sveitarfélagið Árborg
Kennitala 650598-2029
Austurvegi 2, 800 Selfoss

Skýrsla bæjarstjórnar og framkvæmdastjóra

Starfsemi sveitarfélagsins er skipt í A hluta annarsvegar og B hluta hinsvegar. Til A hluta telst starfsemi sem að hluta eða öllu leyti er fjármögnuð með skatttekjum en í B hluta eru fyrirtæki sem eru í eigu sveitarfélagsins og eru rekin sem sjálfstæðar einingar.

Rekstur sveitarfélagsins var með svipuðu móti í ár og síðastliðið ár. Heildarvelta sveitarfélagsins samkvæmt samanteknum rekstrarreikningi fyrir A og B hluta 2017 nam 8.463 mkr. og er 388,6 mkr. yfir áætlun. Skatttekjur sveitarfélagsins námu 6.215,2 mkr. og voru 158 mkr. yfir áætlun. Samtals námu rekstrartekjur A hluta 7.346,8 mkr. en áætlun gerði ráð fyrir 6.957,1 mkr.

Það er álit bæjarstjórnar sveitarfélagsins að allar upplýsingar sem nauðsynlegar eru til að glöggva sig á stöðu þess í árslok, rekstrarárangri ársins og fjárhagslegri þróun, komi fram í ársreikningnum.

Rekstrarniðurstaða A hluta er jákvæð um 16 mkr. en áætlun gerði ráð fyrir halla upp á 156,4 mkr. Rekstrarniðurstaða samantekinna reikningsskila sveitarfélagsins er jákvæð um 450,9 mkr. og er afkoman 265,8 mkr. betri en gert var ráð fyrir í áætlun.

Fjöldi ársverka á árinu var 581.

Íbúafjöldi Sveitarfélagsins Árborgar 1. desember 2017 var 8.958 en var þann 1. desember 2016 8.471. Íbúum fjölgaði því um 487 eða 5,75%.

Bæjarstjórn Sveitarfélagsins Árborgar og framkvæmdastjóri staðfesta hér með ársreikning sveitarfélagsins og stofnana þess fyrir árið 2017 með undirritun sinni.

Selfossi, 14. maí 2018

Bæjarstjórn:

Framkvæmdastjóri:

Áritun óháðs endurskoðanda

Til bæjarstjórnar Sveitarfélagsins Árborgar.

Álit
Við höfum endurskoðað meðfylgjandi ársreikning Sveitarfélagsins Árborgar fyrir árið 2017. Ársreikningurinn hefur að geyma ársreikning fyrir A hluta starfsemi sveitarfélagsins og ársreikning fyrir A og B hluta. Hann greinist í skýrslu bæjarstjórnar og framkvæmdastjóra, rekstrarreikning, efnahagsreikning, yfirlit um sjóðstreymi, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og skýringar.

Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu sveitarfélagsins á árinu 2017, efnahag þess 31. desember 2017 og breytingu á handbæru fé á árinu 2017, í samræmi við lög um ársreikninga og settar reikningsskilareglur og að skýrsla bæjarstjórnar og framkvæmdastjóra hafi að geyma þær upplýsingar sem þar ber að veita í samræmi við lög um ársreikninga komi þær ekki fram annars staðar í ársreikningnum.

Grundvöllur álits
Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Ábyrgð okkar samkvæmt stöðlunum er nánar útskýrð í kaflanum um ábyrgð endurskoðenda. Við erum óháð sveitarfélaginu samkvæmt ákvæðum siðareglna sem gilda um endurskoðendur á Íslandi og varða endurskoðun okkar á ársreikningi sveitarfélagsins. Við uppfyllum jafnframt aðrar kröfur um starf okkar sem endurskoðendur í samræmi við ákvæði siðareglna.

Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægjanlegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Lykilatriði endurskoðunarinnar
Lykilatriði endurskoðunarinnar eru þau atriði sem að okkar faglega mati höfðu mesta þýðingu í endurskoðun okkar á ársreikningi sveitarfélagsins árið 2017. Þessi atriði voru yfirfarin við endurskoðun á ársreikningnum og höfð til hliðsjónar við ákvörðun á áliti okkar á ársreikninginn í heild sinni. Við látum ekki í ljós sérstakt álit á hverju lykilatriði fyrir sig.

Lykilatriði endurskoðunarinnar	*Endurskoðunaraðgerðir*
Mat á lífeyrisskuldbindingu Lífeyrisskuldbinding A og B hluta Sveitarfélagsins Árborgar er 1.956,3 milljónir króna í árslok 2017 eða 12,8% af efnahag sveitarfélagsins. Mat stjórnenda á fjárhæð lífeyrisskuldbindingar er lykilþáttur í endurskoðun okkar þar sem um er að ræða verulegan lið í reikningskilum A og B hluta sveitarfélagsins. Lífeyrisskuldbindingin eru færð miðað við núvirði áætlaðra greiðslna til framtíðar. Stjórnendur byggja mat sitt á grundvelli tryggingafræðilegrar úttektar sem framkvæmd var miðað við lok árs 2017. Breyting skuldbindingarinnar á árinu er færð í rekstrarreikning. Sjá nánar skýringu 1.11 um reikningsskilaaðferðir og skýringu 11 um lífeyrisskuldbindingar.	Stjórnendur Sveitarfélagsins Árborgar fengu aðstoð utanaðkomandi tryggingastærðfræðings til að reikna áfallna lífeyrisskuldbindingu í árslok. Endurskoðun okkar á mati lífeyrisskuldbindingar fólst meðal annars í eftirfarandi þáttum: Við vorum í samskiptum við tryggingastærðfræðing og lögðum mat á hæfni og óhæði hans. Við mynduðum okkur væntingar um stöðu lífeyrisskuldbindingarinnar miðað við þekktar stærðir s.s. launaþróun. Við fórum yfir útreikninga stjórnenda og tryggingastærðfræðings og bárum saman við væntingar okkar. Við skoðuðum undirliggjandi gögn með úrtökum. Viðeigandi skýringar voru yfirfarnar.

Áritun óháðs endurskoðanda

Ábyrgð bæjarstjórnar og framkvæmdastjóra á ársreikningnum
Bæjarstjórn og framkvæmdastjóri eru ábyrg fyrir gerð og framsetningu ársreikningsins í samræmi við lög um ársreikninga og settar reikningsskilareglur. Bæjarstjórn og framkvæmdastjóri eru einnig ábyrg fyrir því innra eftirliti sem nauðsynlegt er að sé til staðar varðandi gerð og framsetningu ársreikningsins, þannig að hann sé án verulegra annmarka hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Við gerð ársreikningsins ber bæjarstjórn og framkvæmdastjóra að meta hæfi sveitarfélagsins til áframhaldandi starfsemi og semja ársreikning sveitarfélagsins á þeirri forsendu að um áframhaldandi starfsemi sé að ræða, nema mat þeirra sé að áframhaldandi starfsemi sé ekki möguleg. Bæjarstjórn og framkvæmdastjóra ber að setja fram viðeigandi skýringar um rekstrarhæfi og fjárhagsstöðu sveitarfélagsins.

Bæjarstjórn skal hafa eftirlit með gerð og framsetningu ársreikningsins.

Ábyrgð endurskoðenda á endurskoðun ársreikningsins
Markmið okkar er að afla nægjanlegrar vissu um að ársreikningurinn sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka og gefa út áritun með áliti okkar. Nægjanleg vissa er mikil vissa en ekki trygging þess að endurskoðun, sem framkvæmd er í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla, muni ávallt leiða í ljós alla verulega annmarka séu þeir til staðar. Annmarkar geta stafað af sviksemi eða mistökum og eru metnir verulegir ef þeir, einir og sér eða samanlagðir, gætu haft áhrif á fjárhagslegar ákvarðanir notenda sem grundvallaðar eru á ársreikningnum.

Endurskoðun í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla byggir á faglegu mati og faglegri tortryggni. Við framkvæmum einnig eftirfarandi:

Greinum og metum áhættuna af verulegum annmörkum, vegna sviksemi eða mistaka, og skipuleggjum endurskoðunaraðgerðir til að mæta þessari áhættu og öflum endurskoðunargagna sem eru nægjanleg og viðeigandi grunnur fyrir áliti okkar. Áhættan af því að greina ekki verulega annmarka sem stafa af sviksemi er meiri en áhætta af annmörkum vegna mistaka, þar sem sviksemi getur stafað af fölsun, misvísandi framsetningu ársreiknings, að mikilvægum atriðum sé viljandi sleppt, samanteknum ráðum eða að innra eftirlit sé sniðgengið.

Öflum skilnings á innra eftirliti sem er viðeigandi fyrir endurskoðun okkar í þeim tilgangi að hanna endurskoðunaraðgerðir, en ekki til þess að gefa álit á virkni innra eftirlits sveitarfélagsins.

Metum hvort val stjórnenda á reikningsskilaaðferðum sé viðeigandi og hvort matsaðferðir þeirra séu raunhæfar. Einnig skoðum við hvort tengdar skýringar séu við hæfi.

Ályktum um notkun stjórnenda á forsendunni um áframhaldandi starfsemi og metum á grundvelli endurskoðunarinnar hvort verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi eða hvort aðstæður séu til staðar sem gætu valdið verulegum efasemdum um rekstrarhæfi. Ef við teljum að veruleg óvissa ríki, ber okkur að vekja sérstaka athygli á viðeigandi skýringum í ársreikningnum um óvissuna og ef þær upplýsingar eru ekki nægjanlegar að okkar mati, víkjum við frá fyrirvaralausu áliti. Niðurstaða okkar byggir á þeim endurskoðunargögnum sem við höfum aflað fram að dagsetningu áritunar okkar. Engu að síður geta atburðir eða aðstæður í framtíðinni leitt til þess að sveitarfélagið verði ekki lengur rekstrarhæft.

Metum framsetningu, gerð og innihald ársreikningsins í heild, að meðtöldum skýringum og hvort hann grundvallast á fyrirliggjandi færslum og atburðum og gefi glögga mynd samanber álit okkar.

Við upplýsum framkvæmdastjóra meðal annars um áætlað umfang og tímasetningu endurskoðunarinnar og veruleg atriði sem upp geta komið í endurskoðun okkar, þar á meðal verulega annmarka á innra eftirliti ef við á.

Við höfum lýst því yfir við bæjarstjórn að við uppfyllum nauðsynleg siðferðis- og óhæðisskilyrði og við munum láta þeim í té allar upplýsingar um hugsanleg tengsl og önnur atriði sem gætu haft áhrif á óhæði okkar og trúnað.

Áritun óháðs endurskoðanda

Við höfum lagt mat á hvaða atriði, af þeim atriðum sem við höfum upplýst bæjarstjórn um, höfðu mesta þýðingu á yfirstandandi ári og eru það lykilatriði endurskoðunarinnar. Við lýsum þessum lykilatriðum í áritun okkar nema lög og reglur leyfi ekki að upplýst sé opinberlega um tiltekin atriði eða í algjörum undantekningartilfellum þegar mat okkar er að neikvæðar afleiðingar af birtingu slíkra upplýsinga vegi þyngra en ávinningur almennings af birtingu upplýsinganna.

Selfossi, 14. maí 2018

PricewaterhouseCoopers ehf.

Ólafur Gestsson
löggiltur endurskoðandi

Rekstrarreikningur ársins 2017

		Bæjarsjóður A-hluti			Samantekin reikningsskil A og B hluti		
	Skýr.	2017	Fjárh.áætl.	2016	2017	Fjárh.áætl.	2016
Tekjur	2						
Skatttekjur		4.970.612	4.816.687	4.371.802	4.936.559	4.784.573	4.338.647
Framlög jöfnunarsjóðs		1.278.593	1.272.541	1.176.822	1.278.593	1.272.541	1.176.822
Aðrar tekjur		1.097.619	867.826	1.083.348	2.247.908	2.017.321	2.111.509
		7.346.824	6.957.054	6.631.972	8.463.060	8.074.435	7.626.977
Gjöld							
Laun og launatengd gjöld	3,14	4.373.240	4.213.522	3.938.628	4.538.904	4.377.240	4.097.549
Breyting lífeyrisskuldbindinga	3	(7.324)	40.400	144.181	(2.086)	47.900	151.768
Annar rekstrarkostnaður		2.381.871	2.318.896	2.114.336	2.639.094	2.655.206	2.369.660
		6.747.787	6.572.818	6.197.145	7.175.912	7.080.346	6.618.977
Rekstrarniðurstaða fyrir afskriftir		599.038	384.236	434.827	1.287.148	994.089	1.008.000
Afskriftir	6	(292.217)	(292.444)	(286.968)	(433.868)	(474.003)	(439.135)
Rekstrarniðurstaða án fjármagnsliða		306.821	91.792	147.859	853.280	520.086	568.865
Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld)	4	(290.472)	(248.214)	(366.292)	(359.305)	(316.829)	(445.286)
Rekstrarniðurstaða fyrir skatta		16.349	(156.422)	(218.433)	493.975	203.257	123.578
Reiknaður tekjuskattur	12	(379)	0	(60)	(43.102)	(18.219)	(15.766)
Rekstrarniðurstaða ársins	5	15.970	(156.422)	(218.493)	450.874	185.038	107.813

Efnahagsreikningur 31. desember 2017

		Bæjarsjóður A-hluti		Samantekin reikningsskil A og B hluti	
Eignir	**Skýr.**	**2017**	**2016**	**2017**	**2016**
Fastafjármunir					
Varanlegir rekstrarfjármunir:	6				
Fasteignir og lóðir		8.923.004	8.716.665	10.074.676	9.925.711
Veitukerfi og gatnakerfi		574.719	534.075	3.270.378	2.940.867
Bifreiðar, vélar, áhöld og tæki		147.222	148.196	169.389	166.690
		9.644.944	9.398.936	13.514.443	13.033.268
Áhættufjármunir og langtímakröfur:					
Eignarhlutir í félögum	7	325.506	325.506	325.043	325.043
Langtímakröfur	8	56.286	72.711	56.286	72.711
Langtímakröfur á eigin fyrirtæki		182.715	179.602	0	0
		564.507	577.819	381.329	397.754
Fastafjármunir samtals		10.209.452	9.976.756	13.895.772	13.431.022
Veltufjármunir					
Vörubirgðir		0	0	21.027	19.811
Skammtímakröfur:					
Óinnheimtar tekjur	9	486.333	401.318	584.127	490.205
Næsta árs afb. langtímakrafna	8	37.676	8.988	37.676	8.988
Viðskiptakröfur á eigin fyrirtæki		881.965	795.076	0	0
Aðrar skammtímakröfur	9	333.111	366.024	339.898	394.499
Handbært fé		364.090	77.126	446.834	93.695
Veltufjármunir samtals		2.103.174	1.648.533	1.429.561	1.007.198
Eignir samtals		12.312.626	11.625.289	15.325.333	14.438.220

Efnahagsreikningur 31. desember 2017

Eigið fé og skuldir	Skýr.	Bæjarsjóður A-hluti 2017	Bæjarsjóður A-hluti 2016	Samantekin reikningsskil A og B hluti 2017	Samantekin reikningsskil A og B hluti 2016
Eigið fé					
Eigið fé	10	1.813.642	1.456.598	4.186.784	3.575.615
Skuldbindingar					
Lífeyrisskuldbindingar	11	1.842.046	1.823.741	1.956.251	1.936.519
Tekjuskattsskuldbinding	12	0	0	149.098	106.376
		1.842.046	1.823.741	2.105.350	2.042.894
Langtímaskuldir					
Skuldir við lánastofnanir	13	5.935.167	5.958.323	7.154.373	7.160.499
Skammtímaskuldir					
Viðskiptaskuldir		391.425	192.493	476.849	245.960
Næsta árs afb. langtímaskulda	13	612.465	631.760	727.031	737.137
Skuldir við eigin fyrirtæki		1.227.499	1.082.604	0	0
Aðrar skammtímaskuldir		490.383	479.769	674.945	676.115
		2.721.771	2.386.626	1.878.826	1.659.212
Skuldir og skuldbindingar samtals		10.498.984	10.168.690	11.138.549	10.862.606
Eigið fé og skuldir samtals		12.312.626	11.625.289	15.325.333	14.438.220
Aðrar upplýsingar	14-15				

Yfirlit um sjóðstreymi árið 2017

	Bæjarsjóður A-hluti			Samantekin reikningsskil A og B hluti		
	2017	Fjárh.áætl.	2016	2017	Fjárh.áætl.	2016
Rekstrarhreyfingar						
Hreint veltufé frá rekstri:						
Rekstrarniðurstaða ársins	15.970	(156.422)	(218.493)	450.874	185.038	107.813
Liðir sem hafa ekki áhrif á fjárstreymi:						
Söluhagnaður eigna	(5.509)	0	(219)	(21.991)	0	(721)
Afskriftir	292.217	292.444	286.968	433.868	474.003	439.135
Verðbætur og gengismunur	111.470	163.956	133.884	137.830	203.514	163.190
Breyting tekjuskattsskuldbindingar	0	0	0	42.723	0	15.706
Breyting lífeyrisskuldbindinga	103.311	0	305.653	125.788	0	322.906
	517.458	299.978	507.793	1.169.092	862.555	1.048.029
Breytingar rekstrartengdra eigna- og skuldaliða:						
Vörubirgðir	0	0	0	(1.216)	0	(2.501)
Óinnheimtar tekjur	(85.015)	0	(9.774)	(85.015)	0	(9.774)
Aðrar skammtímakröfur	32.913	0	124.874	45.695	0	115.094
Skammtímaskuldir	209.545	0	15.850	229.719	40.000	33.894
	157.443	0	130.950	189.183	40.000	136.713
Handbært fé frá rekstri	674.901	299.978	638.743	1.358.275	902.555	1.184.741
Fjárfestingahreyfingar						
Fjárfesting í rekstrarfjármunum	(201.961)	(465.550)	(229.865)	(598.822)	(880.500)	(447.160)
Söluverð rekstrarfjármuna	10.319	0	350	46.843	0	1.156
Eignarhluti í félögum, breyting	0	0	228	0	0	228
Langtímakröfur, breyting	(11.910)	10.490	(14.115)	(11.910)	10.490	(14.115)
	(203.552)	(455.060)	(243.402)	(563.889)	(870.010)	(459.890)
Fjármögnunarhreyfingar						
Framlög frá eigin stofnunum	0	0	0	(180.778)	(165.286)	(165.285)
Skammtímalán	0	0	(106.763)	0	0	(106.763)
Tekin ný langtímalán	500.000	850.000	450.000	650.000	1.000.000	450.000
Afborganir langtímalána	(657.387)	(649.619)	(672.168)	(784.866)	(761.880)	(796.247)
Afborganir lífeyrisskuldbindinga	(85.006)	(19.000)	(84.192)	(106.055)	(19.000)	(93.497)
Eignarhluti íbúa, breyting	0	0	0	(19.548)	0	(4.575)
Eigin fyrirtæki, breyting	58.007	116.723	76.426	0	0	0
	(184.386)	298.104	(336.697)	(441.247)	53.834	(716.367)
Hækkun á handbæru fé	286.963	143.022	58.644	353.139	86.379	8.484
Handbært fé í ársbyrjun	77.126	41.678	18.482	93.695	47.206	85.211
Handbært fé í árslok	364.090	184.700	77.126	446.834	133.585	93.695

Skýringar

1. Yfirlit um helstu reikningsskilaaðferðir

1.1 Grundvöllur reikningsskila

Ársreikningurinn er gerður í samræmi við sveitarstjórnarlög, lög um ársreikninga, reglugerð um bókhald, fjárhagsáætlanir og ársreikninga sveitarfélaga og auglýsingar innanríkisráðuneytisins um reikningsskil sveitarfélaga. Ársreikningurinn byggir í meginatriðum á sömu reikningsskilaaðferðum og árið áður.

Til bæjarsjóðs (A hluta), telst starfsemi sem að hluta eða öllu leyti er fjármögnuð með skatttekjum. Er þar um að ræða aðalsjóð, eignasjóð, þjónustumiðstöð, Fasteignafélag Árborgar slf og ehf og Verktækni ehf. Til B hluta teljast stofnanir og fyrirtæki sem að fullu eru í eigu Sveitarfélagsins Árborgar, en rekstur þessara fyrirtækja og stofnana er fjármagnaður með þjónustutekjum. Fyrirtæki og stofnanir sem falla undir B hluta eru Byggingasjóður aldraðra, Leigubústaðir Árborgar ses, fráveita, vatnsveita, Selfossveitur bs. og Sandvíkursetur ehf.

Við gerð reikningsskilanna samkvæmt settum reikningsskilareglum þurfa stjórnendur að meta ýmis atriði og gefa sér forsendur um mat á eignum, skuldum, tekjum og gjöldum. Þó svo mat þetta sé samkvæmt bestu vitund stjórnenda geta raunveruleg verðmæti þeirra liða sem þannig eru metnir reynst önnur en niðurstaða samkvæmt matinu.

1.2 Samantekinn ársreikningur

Ársreikningur bæjarsjóðs (A hluta) og samstæðu (A og B hluta) er gerður með þeim hætti að lagðir eru saman sambærilegir liðir eigna, skulda, tekna og gjalda úr ársreikningum einstakra fyrirtækja og stofnana en öllum innbyrðis viðskiptum, inneignum og skuldum er eytt.

1.3 Innlausn tekna

Skatttekjur eru færðar til tekna við álagningu þeirra en til lækkunar er færð reiknuð breyting á niðurfærslu vegna óinnheimtra skatttekna. Til skatttekna telst útsvar, fasteignaskattur, lóðarleiga og framlög úr Jöfnunarsjóði sveitarfélaga.

Sala vöru og þjónustu er færð til tekna í rekstrarreikningi að frádregnum afslætti og virðisaukaskatti. Tekjufærslan er miðuð við afhendingartíma.

1.4 Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld

Vaxtatekjur eru tekjufærðar miðað við upphaflega ávöxtunarkröfu skuldabréfaeignar og áfallnar vaxtatekjur vegna bankainnistæðna og viðskiptakrafna eru tekjufærðar nema vafi leiki á um innheimtu þeirra.

Arðstekjur eru tekjufærðar þegar ákvörðun aðalfundar um arðgreiðslu í viðkomandi félögum liggur fyrir.

Viðskipti í öðrum myntum en íslenskum krónum eru umreiknuð yfir í íslenskar krónur á gengi viðskiptadags. Gengismunur sem myndast við greiðslu skulda er færður í rekstrarreikning sem og áfallinn gengismunur á skuldir í árslok.

Skýringar

1.5 Varanlegir rekstrarfjármunir og afskriftir

Varanlegir rekstrarfjármunir eru færðir á kostnaðarverði að frádregnum afskriftum. Afskriftir eru reiknaðar sem fastur árlegur hundraðshluti af stofnverði. Afskriftatími eignaflokka er eftirfarandi:

Fasteignir	40 ár
Veitukerfi	10 - 40 ár
Gatnakerfi	25 ár
Bifreiðar, vélar, áhöld og tæki	5-15 ár

Afskriftir eru reiknaðar hlutfallslega innan ársins.

Þegar bókfært verð eigna er hærra en endurheimtanlegt verð þeirra, eru eignirnar færðar niður í endurheimtanlegt verð.

Hagnaður eða tap af sölu eigna er mismunur á söluverði og bókfærðu verði eigna á söludegi og er hluti af rekstrarniðurstöðu. Þegar eignir eru seldar sem endurmetnar hafa verið sérstaklega, eru fjárhæðir á sérstöku endurmati meðal eigin fjár sem tilheyra viðkomandi eignum millifærðar á óráðstafað eigið fé.

Vaxtagjöld af lánum sem tekin hafa verið til þess að fjármagna varanlega rekstrarfjármuni eru eignfærð á þeim tíma sem það tekur að koma þeim í nýtingarhæft ástand. Önnur vaxtagjöld eru gjaldfærð í rekstrarreikningi.

Kostnaður vegna viðhalds er gjaldfærður í rekstrarreikningi þegar hann verður til. Kostnaður við meiriháttar endurbætur á varanlegum rekstrarfjármunum er eignfærður þegar endurbæturnar hafa í för með sér að eignir verði hæfari til tekjuöflunar eða nýtingartími verður lengri. Endurbæturnar eru afskrifaðar á áætluðum endingartíma viðkomandi eigna.

Lóðir og lendur eru endurmetnar með reglubundnum hætti. Á hverjum reikningsskiladegi er yfirfarið hvort gangvirði þessara eigna hafi vikið verulega frá bókfærðu verði þeirra. Sé um verulegt frávik að ræða eru þær endurmetnar. Í þessu samhengi er frávik talið verulegt ef það nemur 5% eða meira frá bókfærðu verði. Verðmatsbreytingar vegna þessa endurmats eru færðar á eiginfjárreikning.

1.6 Eignarhlutir í félögum

Eignarhlutir í félögum eru færðir á kostnaðarverði eða dagverði sé það lægra.

1.7 Birgðir

Vörubirgðir eru metnar á kostnaðarverði.

1.8 Óinnheimtar tekjur

Óinnheimtar tekjur eru færðar á nafnverði að frádreginni niðurfærslu til að mæta þeim kröfum sem kunna að tapast. Niðurfærslan er byggð á mati á tapsáhættu gagnvart einstökum kröfum og kröfunum í heild. Kröfur sem eru endanlega tapaðar eru færðar út úr bókum sveitarfélagsins.

1.9 Handbært fé

Handbært fé samanstendur af sjóði og óbundnum bankainnistæðum.

1.10 Eignir utan efnahagsreiknings

Fjárfesting í lausafjármunum og gatnagerðarframkvæmdum sem áður hefur verið gjaldfærð er ekki færð til eignar í efnahagsreikningi.

Skýringar

1.11 Lífeyrisskuldbinding

Lífeyrisskuldbinding vegna lífeyrisréttinda starfsmanna sveitarfélagsins er færð til skuldar í efnahagsreikningi á grundvelli tryggingafræðilegrar úttektar í árslok 2017. Breyting á skuldbindingunni er gjaldfærð í rekstrarreikningi sbr. skýringu nr. 11.

1.12 Tekjuskattsskuldbinding

Mismunur reiknaðs tekjuskatts samkvæmt rekstrarreikningi og þess tekjuskatts, sem reiknast af skattskyldum hagnaði ársins og fellur til greiðslu á næsta reikningsári, færist til skuldar í efnahagsreikningi sem tekjuskattsskuldbinding. Mismunur þessi stafar af því að skattskyldur hagnaður samkvæmt skattframtali miðast við aðrar forsendur heldur en hagnaður fyrir skatta samkvæmt rekstrarreikningi, og er þar í meginatriðum um að ræða tímamismun vegna innlausnar tekna og gjalda.

Tekjuskattsskuldbindingin svarar að jafnaði til þess tekjuskatts, sem eftir gildandi skattalögum kæmi til greiðslu, ef eignir félagsins væru seldar eða innleystar á bókfærðu verði.

1.13 Verðtryggðar eignir og skuldir

Verðtryggðar eignir og skuldir eru umreiknaðar miðað við vísitölur sem tóku gildi í ársbyrjun 2018. Áfallnar verðbætur á höfuðstól eigna og skulda eru færðar í rekstrarreikning.

1.14 Fjárhagsáætlun

Fjárhagsáætlun með viðaukum fyrir árið 2017 er hluti ársreikningsins og er birt í rekstrarreikningi, yfirliti um sjóðstreymi og skýringum.

1.15 Samanburðarfjárhæðir

Þar sem það hefur átt við hefur samanburðarfjárhæðum verið breytt til þess að gæta samræmis við breytingu á framsetningu þessa árs.

Skýringar

2. Rekstrartekjur

Rekstrartekjur greinast þannig:

	Bæjarsjóður		Samantekin reikningsskil	
	2017	Áætlun	2017	Áætlun
Skatttekjur:				
Útsvar	4.269.208	4.101.000	4.269.208	4.101.000
Fasteignaskattar	577.189	593.287	543.137	561.173
Lóðarleiga	124.215	122.400	124.215	122.400
	4.970.612	4.816.687	4.936.559	4.784.573
Jöfnunarsjóður:				
Tekjujöfnunarframlag	472.572	387.435	472.572	387.435
Rekstrarframlag grunnskóla	376.469	321.950	376.469	321.950
Framlag vegna fasteignaskattstekna	153.362	125.700	153.362	125.700
Framlag vegna skatta á fjármálafyrirtæki	14.623	0	14.623	0
Framlag vegna nýbúa	11.570	10.920	11.570	10.920
Framlag vegna fatlaðra	249.997	426.536	249.997	426.536
	1.278.593	1.272.541	1.278.593	1.272.541
Skatttekjur samtals	6.249.206	6.089.228	6.215.153	6.057.114
Aðrar tekjur	1.097.619	867.826	2.247.908	2.017.321
Rekstrartekjur samtals	7.346.824	6.957.054	8.463.060	8.074.435
Íbúafjöldi	8.958	8.579	8.958	8.579
Skatttekjur á íbúa	698	710	694	706

3. Rekstrargjöld

Laun og launatengd gjöld greinast þannig:

	Bæjarsjóður		Samantekin reikningsskil	
	2017	Áætlun	2017	Áætlun
Laun	3.395.866	3.427.666	3.522.677	3.562.205
Launatengd gjöld	801.722	785.856	829.383	815.035
Breyting á lífeyrisskuldbindingu	(7.324)	40.400	(2.086)	47.900
Lífeyrissjóðurinn Brú	175.652	0	186.843	0
	4.365.916	4.253.922	4.536.818	4.425.140

Laun og launatengd gjöld bæjarstjórnar, bæjarráðs og framkvæmdastjóra námu 57,3 mkr. á árinu 2017.

Skýringar

4. Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld

Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld greinast þannig:

	Bæjarsjóður		Samantekin reikningsskil	
	2017	Áætlun	2017	Áætlun
Vaxtatekjur	73.579	12.592	33.239	3.450
Tekjur af eignarhlutum í félögum	13.996	11.500	13.996	11.500
Framlag eigin stofnana	180.778	165.286	180.778	165.286
Vaxtagjöld og verðbætur	(558.825)	(437.592)	(587.317)	(497.065)
	(290.472)	(248.214)	(359.305)	(316.829)

5. Heildaryfirlit um rekstur

	Gjöld	**Tekjur**	**Mismunur**	**Áætlun**
Aðalsjóður:				
Skatttekjur	0	6.393.197	6.393.197	6.205.402
Félagsþjónusta	1.139.848	376.555	(763.293)	(1.003.021)
Fræðslu- og uppeldismál	4.113.246	388.815	(3.724.431)	(3.660.601)
Menningarmál	179.035	5.280	(173.755)	(177.811)
Æskulýðs- og íþróttamál	1.211.143	570.392	(640.750)	(639.078)
Brunamál og almannavarnir	113.311	0	(113.311)	(106.509)
Hreinlætismál	214.726	165.634	(49.093)	(17.839)
Skipulags- og byggingarmál	246.306	54.663	(191.643)	(186.887)
Umferðar- og samgöngumál	264.004	2.562	(261.442)	(263.754)
Umhverfismál	141.062	425	(140.637)	(175.332)
Atvinnumál	46.792	1.038	(45.754)	(42.200)
Sameiginlegur kostnaður	641.115	178.684	(462.431)	(247.325)
Breyting lífeyrisskuldbindinga	(7.324)	0	7.324	(40.400)
Fjármagnsliðir	330.049	618.918	288.869	273.880
Millivelta	(708.632)	(708.632)	0	0
Aðalsjóður samtals	7.924.681	8.047.533	122.852	(81.475)
Eignasjóður	672.817	797.708	124.890	136.105
Þjónustumiðstöð	179.776	136.344	(43.432)	(41.170)
Fasteignafélag Árborgar	438.329	248.064	(190.265)	(181.656)
Verktækni ehf	10.075	12.000	1.925	11.773
Millivelta	(1.275.906)	(1.275.906)	0	0
Bæjarsjóður samtals	7.949.772	7.965.742	15.970	(156.422)
Byggingasjóður aldraðra	53.197	31.400	(21.797)	(15.785)
Leigubústaðir Árborgar ses	99.778	91.420	(8.358)	(19.055)
Fráveita	39.224	300.848	261.624	243.675
Vatnsveita	87.953	242.473	154.520	122.534
Selfossveitur	605.541	681.476	75.935	32.386
Sandvíkursetur ehf	47.324	20.304	(27.020)	(22.295)
Millivelta	(251.684)	(251.684)	0	0
Sjóðir í B-hluta samtals	681.332	1.116.236	434.904	341.460
Samantekið samtals	8.631.105	9.081.978	450.874	185.038

Skýringar

6. Varanlegir rekstrarfjármunir

Varanlegir rekstrarfjármunir og afskriftir þeirra sem reiknaðar eru sem fastur hundraðshluti, greinast þannig:

	Fasteignir og lóðir	Gatnakerfi	Bifreiðar, vélar, áhöld og tæki	Samtals
Bæjarsjóður:				
Bókfært verð 1/1	8.716.665	534.075	148.196	9.398.936
Viðbót á árinu	97.119	71.235	33.606	201.961
Endurmat leigulóða	341.074			341.074
Selt á árinu	(767)		(4.043)	(4.810)
Afskrifað á árinu	(231.088)	(30.592)	(30.537)	(292.217)
Bókfært verð 31/12	8.923.004	574.719	147.222	9.644.944

	Fasteignir og lóðir	Veitu- og gatnakerfi	Bifreiðar, vélar, áhöld og tæki	Samtals
Samantekið:				
Bókfært verð 1/1	9.925.711	2.940.867	166.690	13.033.268
Viðbót á árinu	98.106	456.823	43.894	598.822
Endurmat leigulóða	341.074			341.074
Selt á árinu	(20.668)		(4.184)	(24.853)
Afskrifað á árinu	(269.547)	(127.312)	(37.010)	(433.868)
Bókfært verð 31/12	10.074.676	3.270.378	169.389	13.514.443

Vátryggingarverðmæti, fasteignamat og bókfært verð varanlegra rekstrarfjármuna sveitarsjóðs og B hluta stofnana, greinist þannig í árslok:

	Vátryggingar-verðmæti	Fasteigna-mat	Bókfært verð
Bæjarsjóður:			
Skólahúsnæði	7.188.950	3.223.090	2.651.967
Leikskólar	1.473.878	713.863	663.607
Íþróttahús og sundlaugar	1.038.400	442.579	1.239.048
Þjónustuhúsnæði	2.288.200	1.088.122	1.576.796
Gatnakerfi			574.719
Vélar og áhöld			147.222
Leigulóðir			2.791.586
Samtals bæjarsjóður	11.989.428	5.467.654	9.644.944

Skýringar

	Vátryggingar-verðmæti	Fasteigna-mat	Bókfært verð
B-hluta stofnanir:			
Íbúðarhúsnæði	2.577.300	1.905.470	736.375
Veitukerfi			2.695.659
Aðrar fasteignir	1.236.439	782.962	415.297
Aðrir rekstrarfjármunir			22.168
Samtals B-hluta stofnanir	3.813.739	2.688.432	3.869.499
Samantekið samtals	15.803.167	8.156.086	13.514.443

Samkvæmt reikningsskilaaðferð sveitarfélaga hafa tilteknar eignir sveitarfélagsins verið gjaldfærðar og því ekki færðar í efnahagsreikning.

Viðlagatrygging

Samkvæmt ákvæðum laga og reglugerðar um viðlagatryggingu eru veitumannvirki tryggð vegna náttúruhamfara. Tryggingaverðmæti fráveitu nemur 5.591,9 mkr., vatnsveitu 4.627,2 mkr. og hitaveitu 6.114,7 mkr.

Lausafjármunir

Tryggingarverð lausafjármuna greinist þannig:

Ráðhús og bókasafn	456.104
Íþróttamannvirki	32.415
Skólahúsnæði	317.243
Áhaldahús	30.142
Leikskólar og gæsluvellir	120.338
Félagsmiðstöð/ungmennahús	9.302
Sandvíkursetur	23.268
Íbúðir aldraðra	18.198
Selfossveitur	49.278
	1.056.288

Skýringar

7. Eignarhlutir í félögum

Bókfært verð eignarhluta í öðrum félögum greinist þannig:

	Bæjarsjóður	Samantekið
Íslenska vindorkufélagið ehf	193	193
Lánasjóður sveitarfélaga ohf	270.102	270.102
Landskerfi bókasafna hf.	1.554	1.554
Sandvíkursetur ehf	500	0
Borgarþróun ehf	16.048	16.048
Netorka hf	0	36
Norðurvegur ehf	600	600
Eignarhaldsfélag Suðurlands hf.	36.510	36.510
	325.506	325.043

Sveitarfélagið Árborg á 100% eignarhlut í Borgarþróun ehf. Eigið fé félagsins var í árslok 2016, 28,1 mkr. Ársreikningur Borgarþróunar ehf vegna ársins 2017 lá ekki fyrir við lok reikningsskila Sveitarfélagsins Árborgar. Félagið hefur ekki verið tekið inn í samstæðureikningsskil sveitarfélagsins.

8. Langtímakröfur

	Bæjarsjóður	Samantekið
Verðtryggðar kröfur, vextir 2,4-5%	41.275	41.275
Óverðtryggðar kröfur, meðalvextir 5,75%	108.208	108.208
Niðurfært	(55.522)	(55.522)
Verðbréfaeign samtals að meðtöldum næsta árs afborgunum	93.962	93.962
Næsta árs afborganir	(37.676)	(37.676)
	56.286	56.286

Afborganir af verðbréfaeign greinast þannig á næstu ár:

Árið 2018	37.676	37.676
Árið 2019	39.580	39.580
Árið 2020	8.708	8.708
Árið 2021	4.770	4.770
Árið 2022	3.228	3.228
	93.962	93.962

Skýringar

9. Skammtímakröfur

Niðurfærsla óinnheimtra tekna, skammtímakrafna og verðbréfaeignar greinist þannig:

	Bæjarsjóður	Samantekið
Afskriftareikningur í ársbyrjun	304.520	372.430
Breytingar afskriftaframlags á árinu	(13.024)	(8.690)
Afskriftareikningur í árslok	291.496	363.740

10. Eigið fé

Yfirlit um eiginfjárreikning:

	Bæjarsjóður	Samantekið
Yfirfært frá fyrra ári	1.456.598	3.575.615
Endurmat lóða og lendna	341.074	341.074
Framlag veitna	0	(180.778)
Rekstrarniðurstaða ársins	15.970	450.874
Eigið fé 31/12	1.813.642	4.186.784

11. Lífeyrisskuldbinding

Áfallin lífeyrisskuldbinding er færð í ársreikninginn. Um er að ræða áætlaðan hluta launagreiðanda í áfallinni lífeyrisskuldbindingu vegna starfsmanna sveitarfélagsins í B-deild Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins. Útreikningurinn, sem miðast við árslok 2017, er gerður af tryggingastærðfræðingi eftir sömu forsendum og notaðar eru við úttekt á B-deild Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins. Hlutur launagreiðanda er áætlaður 52% í bæjarsjóði og 67% í Selfossveitum.

Breyting lífeyrisskuldbindingar greinist þannig:	Bæjarsjóður	Samantekið
Lífeyrisskuldbinding 1/1	1.823.741	1.936.519
Greiddur lífeyrir	(85.006)	(106.055)
Breyting á árinu	103.311	125.788
	1.842.046	1.956.251

Núvirði áætlaðra greiðslna vegna lífeyrisskuldbindingar greinist þannig á næstu ár:

	Bæjarsjóður	Samantekið
Árin 2018-2022	412.456	457.205
Árin 2023-2027	425.829	458.733
Árin 2028-2032	378.962	397.086
Síðar	624.799	643.227
	1.842.046	1.956.251

Skýringar

12. Tekjuskattsskuldbinding

Tekjuskattsskuldbinding 1.1.	(106.376)
Reiknaður tekjuskattur af rekstrarniðurstöðu ársins	(43.102)
Tekjuskattur til greiðslu 2018 vegna ársins 2017	379
	(149.098)

Tekjuskattsinneign (-skuldbinding) greinist þannig á eftirfarandi liði:

Varanlegir rekstrarfjármunir	(176.371)
Eignarhlutir í félögum	13
Viðskiptakröfur	15.044
Vörubirgðir	(378)
Yfirfæranlegt skattalegt tap	12.594
	(149.098)

13. Langtímaskuldir

Bæjarsjóður:	Staða 1.1.2017	Ný lán	Afborganir	Verðbætur	Eftirstöðvar 31.12.2017
Verðtryggð lán	6.590.083	500.000	(657.387)	114.936	6.547.632

Samantekið:	Staða 1.1.2017	Ný lán	Afborganir	Verðbætur	Eftirstöðvar 31.12.2017
Verðtryggð lán	7.897.636	650.000	(804.414)	138.182	7.881.404

Yfirlit um langtímaskuldir:	Bæjarsjóður	Samantekið
Innlend verðtryggð lán, meðalvextir 3,95%	6.547.632	7.881.404
Næsta árs afborganir	(612.465)	(727.031)
	5.935.167	7.154.373

Afborganir af langtímaskuldum greinast þannig á næstu ár:

Árið 2018	612.465	727.031
Árið 2019	601.126	705.504
Árið 2020	587.343	671.223
Árið 2021	580.215	665.250
Árið 2022	581.445	668.156
Síðar	3.585.038	4.444.239
Langtímaskuldir samtals, þar með taldar næsta árs afborganir	6.547.632	7.881.404

Skýringar

14. Samkomulag við Brú lífeyrissjóð vegna A-deildar

Þann 19. september 2016 gerðu Bandalag háskólamanna, BSRB og Kennarasamband Íslands, annars vegar og fjármála- og efnahagsráðherra og Samband íslenskra sveitarfélaga hins vegar, með sér samkomulag um breytingar á skipan lífeyrismála opinberra starfsmanna. Breytingarnar voru samþykktar á Alþingi með lögum nr. 127/2016 en þær fela meðal annars í sér breytingu á réttindaávinnslu lífeyrisréttinda í A-deild LSR og Brúar (Lífeyrissjóðs starfsmanna sveitarfélaga) úr jafnri réttindaávinnslu í aldurstengda, auk þess sem lífeyristökualdur er hækkaður úr 65 árum í 67 ár. Við breytingar eru réttindi virkra sjóðsfélaga tryggð með sérstökum framlögum til sjóðanna af hálfu launagreiðenda.

Samhliða því gerðu fjármála- og efnahagsráðherra og Samband íslenskra sveitarfélaga með sér samning um fjármögnun lífeyrisskuldbindinga A-deilda LSR og Brúar með fjárframlögum til sjóðanna, dags. 19. september 2016. Samkvæmt 8. gr. samningsins var hann gerður meðal annars með þeim fyrirvara að hann skyldi öðlast gildi gagnvart einstökum sveitarfélögum og aðilum þeim tengdum við samþykkt stjórna viðkomandi aðila á uppgjöri þeirra á skuldbindingum sem myndast í A-deild Brúar.

Á árinu 2017 voru samþykkt bráðabirgðaákvæði (nr. 792/2017) við reglugerð nr. 1212/2015 þar sem mælt er fyrir um reikningshaldslega meðferð ofangreinds uppgjörs.

Í janúar 2018 samþykkti bæjarstjórn Árborgar samkomulag um uppgjör við Brú á grundvelli ofangreinds og var samkomulagið undirritað í febrúar 2018. Uppgjörið miðaði við tryggingafræðilega stöðu sjóðsins þann 31. maí 2017.

Samkvæmt samkomulagi við lífeyrissjóðinn nemur heildarframlagið 686,3 mkr. Um er að ræða framlag í jafnvægissjóð, lífeyrisaukasjóð og varúðarsjóð. Skipting þess er eftirfarandi:

- 167,1 mkr. framlag í jafnvægissjóð sem ætlað er að koma áfallinni stöðu Brúar í jafnvægi, framlagið er gjaldfært að fullu á árinu 2017.
- 468,8 mkr. framlag í lífeyrisaukasjóð til að mæta framtíðarskuldbindingu vegna lífeyrisauka, framlagið er gjaldfært á 30 árum frá 1. júní 2017.
- 50,4 mkr. framlag í varúðarsjóð sem ætlað er að styðja við lífeyrisaukasjóð, framlagið er gjaldfært á 20 árum frá 1. júní 2017.

Gjaldfærðar eru 186,8 mkr. meðal launa og launatengdra gjalda á árinu 2017 vegna þessa og fjárhæðin færð sem skammtímaskuld í árslok 2017.

Greiðsla heildarframlags á sér stað í upphafi árs 2018 og fjármagnaði sveitarfélagið að mestu uppgjörið með lántöku hjá Lánasjóði sveitarfélaga. Heildarlántaka vegna þessa nam á árinu 2018 580 mkr. eftirstöðvar vorur greiddur af handbæru fé sveitarfélagsins, á móti færist fyrirframgreiðsla vegna framlaga í lífeyrisaukasjóð og varúðarsjóð að fjárhæð 488,8 mkr.

Samkvæmt breytingu á reglugerð nr. 502/2012 er heimilt að draga umrædda fyrirframgreiðslu, samtals 488,8 mkr., frá við útreikning á skuldaviðmiði frá og með árinu 2018.

Sveitarfélagið er aðili að ýmsum samstarfsverkefnum sveitarfélaga á Suðurlandi. Framlag til SASS að fjárhæð 26,1 mkr. er gjaldfært í ársreikningum en þessi fjárhæð var greidd til SASS í febrúar 2018 vegna uppgjörs þeirra við Brú lífeyrissjóð. Það sem eftir stendur, 32,8 mkr. er vegna Héraðsnefndar Árnesinga sem sveitarfélagið mun greiða með framlögum til þeirra á næstu 16 árum.

Skýringar

15. Aðrar upplýsingar

Ábyrgðarskuldbinding

Bæjarsjóður ber ábyrgð á láni sem Héraðsnefnd Árnesinga bs. tók til að fjármagna viðbyggingu við Fjölbrautaskóla Suðurlands. Eftirstöðvar lánsins í árslok 2017 voru um 290,9 mkr. Lánið er á nafni Héraðasnefndar og greiða aðildarsveitarfélög það niður með framlögum til nefndarinnar.

Bæjarsjóður ber ábyrgð á lánum sem Brunavarnir Árnessýslu tók vegna fjárfestinga til slökkvistarfa. Eftirstöðvar þeirra í árslok 2017 voru 406,3 mkr. Lánin eru á nafni Brunavarna Árnessýslu og greiða aðildarsveitarfélög það niður með framlögum.

Fasteignafélag Árborgar slf hefur keypt ábyrgð vegna endurgreiðslu á innskatti af byggingarkostnaði Fasteignafélagsins Árborgar slf að fjárhæð 57 mkr.

Bæjarsjóður ber ábyrgð á lánum sem Leigubústaðir Árborgar ses. yfirtóku við kaup félagsins á öllum eignum Leigubústaða Árborgar ehf. Eftirstöðvar lánanna í árslok 2017 voru 569,9 mkr.

Bæjarsjóður ber ábyrgð á láni sem Héraðsnefnd Árnesinga bs. tók til að fjármagna viðbyggingu við Fjölbrautaskóla Suðurlands. Eftirstöðvar lánsins í árslok 2017 voru um 290,9 mkr. Lánið er á nafni Héraðsnefndar og greiða aðildarsveitarfélög það niður með framlögum til nefndarinnar.

Önnur atriði

Bæjarfélagið er eignaraðili að Brunavörnum Árnessýslu og Sorpstöð Suðurlands bs. ásamt öðrum sveitarfélögum, en félög þessi eru rekin sem sjálfstæð fyrirtæki þessara sveitarfélaga. Gerð eru sérstök reikningsskil fyrir fyrirtækin.

Í kjölfar samnings milli Flóahrepps og Sveitarfélagsins Árborgar, um öflun og sölu vatns til Flóahrepps var farið út í ýmsar framkvæmdir við að leggja nýja stofna og styrkja dreifikerfi Vatnsveitu Flóahrepps og Vatnsveitu Árborgar að sveitarfélagamörkum Árborgar og Flóahrepps. Landsvirkjun sá um framkvæmdirnar. Í samningnum um öflun og sölu vatns, sem gerður var milli Flóahrepps og Sveitarfélagsins Árborgar dags. 26. apríl 2010, kemur fram að Flóahreppur eignist inneign sem svarar til kostnaðar Landsvirkjunar við framkvæmdir innan Árborgar og að inneignin skuli koma til greiðslu vatnsgjalds fyrir mælda vatnsnotkun.

Með dómi Héraðsdóms Suðurlands í máli nr. E-147/2013 var Sveitarfélaginu Árborg gert að greiða Gámaþjónustunni hf skaðabætur að fjárhæð 18,6 mkr. vegna útboðs á sorphirðu sem fram fór á árinu 2011. Bæjarstjórn Árborgar tók þá ákvörðun hinn 15. mars 2017 að áfrýja málinu til Hæstaréttar. Dómur féll í málinu 26. apríl sl. og var niðurstaða héraðsdóms ómerkt og málinu vísað heim í hérað til aðalmeðferðar og dómsálagningar að nýju.

Tengdir aðilar

Aðal- og varamenn í bæjarstjórn auk æðstu stjórnenda sveitarfélagsins eru skilgreindir sem tengdir aðilar sveitarfélagsins. Makar þessara aðila og ófjárráða börn og aðrir fjárhagslega háðir einstaklingar falla einnig undir skilgreininguna ásamt fyrirtækjum í eigu eða undir stjórn þessara aðila.

Sveitarfélagið hefur átt viðskipti við tengda aðila á árinu. Viðskipti sveitarfélagsins við tengda aðila eru á sömu forsendum og þegar um ótengda aðila er að ræða og eru skilyrði og skilmálar viðskiptanna sambærileg og við ótengda aðila. Við ákvörðun um viðskipti við tengda aðila er farið að hæfisreglum 20. gr. sveitarstjórnarlaga.

Skýringar

15. Lykiltölur

Lykiltölur fyrir A-hluta - 5 ára yfirlit:	Áætlun með viðaukum	Ársreikningar				
	2017	2017	2016	2015	2014	2013
Ýmsar lykiltölur						
Í hlutfalli við rekstrartekjur (%)						
Framlegð (EBITDA)	5,5%	8,2%	6,6%	5,1%	5,0%	9,6%
Rekstrarniðurstaða	-2,2%	0,2%	-3,3%	-6,0%	-3,6%	-0,7%
Veltufé frá rekstri	4,3%	7,0%	7,7%	3,6%	4,8%	8,8%
Fjárfesting í varanl. rekstrarfjármunum	6,5%	2,8%	3,7%	11,6%	18,5%	6,6%
Heildarskuldir og skuldb. - skuldahlutfall	157,2%	142,9%	153,3%	167,5%	166,1%	156,9%
Önnur hlutföll						
Langt.sk. og skuldb. / veltufé frá rekstri (ár)	20,1	15,0	15,3	35,2	26,7	13,7
Veltufé frá rekstri / afb. skulda og skuldb	-0,5	0,7	0,7	0,3	0,4	0,7
Veltufjárhlutfall	0,6	0,8	0,7	0,7	0,7	0,8
Fjárhagsleg viðmið sveitarstjórnarlaga						
Jafnvægisregla	-2,2%	0,2%	-3,3%	-6,0%	-3,6%	-0,7%
Skuldaviðmið	146,9%	134,4%	143,6%	157,3%	157,7%	148,3%
Í hlutfalli við rekstrartekjur (%)						
Útsvar	58,9%	58,1%	56,5%	55,7%	56,1%	54,7%
Fasteignaskattur	8,5%	7,9%	7,7%	8,1%	8,4%	8,9%
Framlög Jöfnunarsjóðs	18,3%	17,4%	17,7%	17,8%	18,3%	20,4%
Lóðarleiga	1,8%	1,7%	1,7%	1,8%	2,0%	2,0%
Skatttekjur samtals	87,5%	85,1%	83,7%	83,4%	84,8%	86,0%
Aðrar tekjur	12,5%	14,9%	16,3%	16,6%	15,2%	14,0%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Laun og launatengd gjöld	60,6%	59,5%	59,4%	61,2%	58,3%	55,1%
Lífeyrisskuldbinding, breyting	0,6%	-0,1%	2,2%	0,4%	1,1%	0,4%
Annar rekstrarkostnaður	33,3%	32,4%	31,9%	33,4%	35,7%	34,9%
Framlegð (EBITDA)	5,5%	8,2%	6,6%	5,1%	5,0%	9,6%
Afskriftir	4,2%	4,0%	4,3%	4,5%	4,3%	4,7%
Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld)	3,6%	4,0%	5,5%	6,6%	4,3%	5,6%
Rekstrarniðurstaða	-2,2%	0,2%	-3,3%	-6,0%	-3,6%	-0,7%
Í þúsundum króna á íbúa:						
Rekstur						
Skatttekjur	710	698	655	605	566	551
Aðrar tekjur	101	123	128	121	102	89
Laun og launatengd gjöld	(496)	(487)	(482)	(447)	(396)	(356)
Annar rekstrarkostnaður	(270)	(266)	(250)	(242)	(238)	(223)
Afskriftir	(34)	(33)	(34)	(33)	(29)	(30)
Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld)	(29)	(32)	(43)	(48)	(29)	(36)
Rekstrarniðurstaða	(18)	2	(26)	(44)	(24)	(5)
Efnahagur:						
Eignir	1.367	1.374	1.372	1.393	1.344	1.247
Eigið fé	215	202	172	178	234	242
Skuldir og skuldbindingar	1.152	1.172	1.200	1.216	1.109	1.005
Sjóðstreymi						
Veltufé frá rekstri	35	58	60	26	32	56
Handbært fé frá rekstri	35	75	75	9	39	61
Fjarfesting í varanlegum rekstrarfjármunum	54	21	27	82	138	42
Íbúafjöldi	8.579	8.958	8.471	8.201	8.035	7.898
Breyting frá fyrra ári%		9,2%	3,3%	2,1%	1,7%	0,9%

Skýringar

15. Lykiltölur, framhald

Lykiltölur fyrir A og B hluta - 5 ára yfirlit:	Áætlun með viðaukum	Ársreikningar				
	2017	2017	2016	2015	2014	2013
Ýmsar lykiltölur						
Í hlutfalli við rekstrartekjur (%)						
Framlegð (EBITDA)	12,3%	15,2%	13,2%	13,5%	13,2%	18,5%
Rekstrarniðurstaða	2,3%	5,3%	1,4%	-0,3%	1,6%	4,9%
Veltufé frá rekstri	10,7%	13,8%	13,7%	11,1%	11,9%	16,4%
Fjárfesting í varanl. rekstrarfjármunum	10,8%	6,7%	6,0%	11,8%	24,0%	5,6%
Heildarskuldir og skuldb. - skuldahlutfall	143,7%	131,6%	142,4%	157,4%	160,4%	151,9%
Önnur hlutföll						
Langt.sk. og skuldb. / veltufé frá rekstri (ár)	10,3	7,9	8,8	11,8	11,4	7,8
Veltufé frá rekstri / afb. skulda og skuldb	1,1	1,3	1,2	0,9	1,0	1,0
Veltufjárhlutfall	0,5	0,8	0,6	0,6	0,5	0,7
Fjárhagsleg viðmið sveitarstjórnarlaga						
Jafnvægisregla	2,3%	5,3%	1,4%	-0,3%	1,6%	4,9%
Skuldaviðmið	134,7%	124,0%	133,7%	148,4%	153,0%	144,4%
Í hlutfalli við rekstrartekjur (%)						
Útsvar	50,8%	50,4%	49,1%	47,9%	48,1%	46,1%
Fasteignaskattur	6,9%	6,4%	6,3%	6,6%	6,7%	7,0%
Framlög Jöfnunarsjóðs	15,8%	15,1%	15,4%	15,3%	15,7%	17,2%
Lóðarleiga	1,5%	1,5%	1,5%	1,6%	1,7%	1,8%
Skatttekjur samtals	75,0%	73,4%	72,3%	71,4%	72,2%	72,0%
Aðrar tekjur	25,0%	26,6%	27,7%	28,6%	27,8%	28,0%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Laun og launatengd gjöld	54,2%	53,6%	53,7%	54,6%	52,1%	48,2%
Lífeyrisskuldbinding, breyting	0,6%	0,0%	2,0%	0,4%	1,0%	0,4%
Annar rekstrarkostnaður	32,9%	31,2%	31,1%	31,5%	33,7%	32,9%
Framlegð (EBITDA)	12,3%	15,2%	13,2%	13,5%	13,2%	18,5%
Afskriftir	5,9%	5,1%	5,8%	6,1%	5,9%	6,0%
Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld)	4,1%	4,8%	6,0%	7,8%	5,7%	7,6%
Rekstrarniðurstaða	2,3%	5,3%	1,4%	-0,4%	1,6%	4,9%
Í þúsundum króna á íbúa:						
Rekstur						
Skatttekjur	706	694	651	601	562	547
Aðrar tekjur	235	251	249	241	216	212
Laun og launatengd gjöld	(516)	(506)	(502)	(463)	(413)	(369)
Annar rekstrarkostnaður	(310)	(295)	(280)	(266)	(263)	(250)
Afskriftir	(55)	(48)	(52)	(51)	(46)	(46)
Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld)	(39)	(45)	(54)	(65)	(44)	(58)
Rekstrarniðurstaða	22	50	13	(3)	13	37
Efnahagur:						
Eignir	1.684	1.711	1.704	1.743	1.704	1.598
Eigið fé	457	467	422	416	455	445
Skuldir og skuldbindingar	1.227	1.243	1.282	1.326	1.249	1.153
Sjóðstreymi						
Veltufé frá rekstri	101	131	124	94	93	124
Handbært fé frá rekstri	105	152	140	74	113	121
Fjarfesting í varanlegum rekstrarfjármunum	103	62	53	96	187	42
Íbúafjöldi	8.579	8.958	8.471	8.201	8.035	7.898
Breyting frá fyrra ári%		9,2%	3,3%	2,1%	1,7%	0,9%

Skýringar

Samanburður rekstraráætlana

Í neðangreindu yfirliti er gerð grein fyrir rekstraráætlun fyrir árið 2017 samkvæmt upphaflega samþykktri fjárhagsáætlun sveitarfélagsins, samþykktum viðaukum og fjárhagsáætlun með viðaukum. Fjárhagsáætlun með viðaukum er birt í rekstrarreikningi og öðrum skýringum ársreikningsins til samanburðar við rauntölur ársins.

	Bæjarsjóður A hluti			Samantekin reikningsskil A og B hluti		
	Upphafleg fjárhags-áætlun	Viðaukar við fjárhags-áætlun	Fjárhags-áætlun með viðaukum	Upphafleg fjárhags-áætlun	Viðaukar við fjárhags-áætlun	Fjárhags-áætlun með viðaukum
Tekjur						
Skatttekjur	4.716.687	100.000	4.816.687	4.684.573	100.000	4.784.573
Framlög jöfnunarsjóðs	1.272.541	0	1.272.541	1.272.541	0	1.272.541
Aðrar tekjur	867.826	0	867.826	2.017.321	0	2.017.321
	6.857.054	100.000	6.957.054	7.974.435	100.000	8.074.435
Gjöld						
Laun og launatengd gjöld	4.233.153	(19.631)	4.213.522	4.396.871	(19.631)	4.377.240
Breyting lífeyrisskuldbindingar	40.400	0	40.400	47.900	0	47.900
Annar rekstrarkostnaður	2.305.123	13.773	2.318.896	2.641.433	13.773	2.655.206
	6.578.676	(5.858)	6.572.818	7.086.204	(5.858)	7.080.346
Rekstrarniðurstaða fyrir afskriftir	278.378	105.858	384.236	888.231	105.858	994.089
Afskriftir	(292.444)	0	(292.444)	(474.003)	0	(474.003)
Rekstrarniðurstaða án fjármagnsliða	(14.066)	105.858	91.792	414.228	105.858	520.086
Fjármagnsliðir	(248.211)	(3)	(248.214)	(316.825)	(4)	(316.829)
Reiknaður tekjuskattur	0	0	0	(18.219)	0	(18.219)
Rekstrarniðurstaða	(262.277)	105.855	(156.422)	79.184	105.854	185.038

Skýringar

Samanburður sjóðstreymisáætlana

Í neðangreindu yfirliti er gerð grein fyrir sjóðstreymisáætlun fyrir árið 2017 samkvæmt upphaflega samþykktri fjárhagsáætlun sveitarfélagsins, samþykktum viðaukum og fjárhagsáætlun með viðaukum. Fjárhagsáætlun með viðaukum er birt í sjóðstreymisyfirliti og öðrum skýringum ársreikningsins til samanburðar við rauntölur ársins.

	Bæjarsjóður A hluti			Samantekin reikningsskil A og B hluti		
	Upphafleg fjárhags-áætlun	Viðaukar við fjárhags-áætlun	Fjárhags-áætlun með viðaukum	Upphafleg fjárhags-áætlun	Viðaukar við fjárhags-áætlun	Fjárhags-áætlun með viðaukum
Rekstrarhreyfingar						
Rekstrarniðurstaða ársins	(262.277)	105.855	(156.422)	79.184	105.854	185.038
Liðir sem hafa ekki áhrif á fjárstreymi:						
Afskriftir	292.444	0	292.444	474.003	0	474.003
Verðbætur	163.956	0	163.956	203.514	0	203.514
Veltufé frá rekstri	194.123	105.855	299.978	756.701	105.854	862.555
Handbært fé frá rekstri	194.123	105.855	299.978	756.701	145.854	902.555
Fjárfestingahreyfingar						
Varanlegir rekstrarfjármunir	(437.800)	(27.750)	(465.550)	(697.100)	(183.400)	(880.500)
Langtímakröfur, breyting	10.490	0	10.490	10.490	0	10.490
	(427.310)	(27.750)	(455.060)	(686.610)	(183.400)	(870.010)
Fjármögnunarhreyfingar						
Framlag frá eigin fyrirtækjum	0	0	0	(165.286)	0	(165.286)
Tekin ný langtímalán	850.000	0	850.000	1.000.000	0	1.000.000
Afborganir langtímalána	(649.619)	0	(649.619)	(761.880)	0	(761.880)
Afborganir lífeyrisskuldbindinga	(19.000)	0	(19.000)	(19.000)	0	(19.000)
Eigin fyrirtæki, breyting	116.724	(1)	116.723	0	0	0
	298.105	(1)	298.104	53.834	0	53.834
Breyting á handbæru fé	64.918	78.104	143.022	123.925	(37.546)	86.379
Handbært fé í ársbyrjun	41.678	0	41.678	47.206	0	47.206
Handbært fé í árslok	106.596	78.104	184.700	171.131	(37.546)	133.585

Yfirlýsing um stjórnarhætti og ófjárhagslegar upplýsingar, óendurskoðað

Yfirlýsing um stjórnarhætti

Um stjórnarhætti sveitarfélagsins gilda sveitarstjórnarlög nr. 138/2011, með síðari breytingum og samþykkt um stjórn sveitarfélagsins nr. 679/2013. Bæjarstjórn er kjörin í almennum kosningum af íbúum sveitarfélagsins á fjögurra ára fresti.

Bæjarstjórn ber ábyrgð á því að til staðar sé virkt kerfi innra eftirlits og að það sé formlegt, skjalfest og sannreynt reglulega. Innra eftirlitið á að vera til þess fallið að veita vissu um að sveitarfélagið nái árangri og skilvirkni í starfsemi í samræmi við markmið sveitarfélagins, að það veiti áreiðanlegar og réttmætar fjárhagsupplýsingar til ytri aðila og að það hlíti lögum og reglum sem gilda um starfsemina.

Um áhættustýringu er vísað til ákvæða í VII kafla sveitarstjórnarlaga, s.s. um fjárstjórnarvald, bindandi áhrif ákvörðunar um fjárhagsáætlun ársins, ábyrga meðferð fjármuna, miklar fjárfestingar og skuldbindingar og takmarkanir er varða veðsetningar og ábyrgðaveitingar. Sveitarfélagið fer að ákvæðum sveitarstjórnarlaga hvað þetta varðar.

Fjöldi fulltrúa í bæjarstjórn og nefndum, ráðum og stjórnum á vegum sveitarfélagins er tilgreindur í samþykkt um stjórn sveitarfélagsins sem aðgengileg er á heimasíðu þess. Á heimsíðunni má einnig sjá hverjir sitja í einstaka nefndum, ráðum og stjórnum.

Í 2. tölul. 44. gr. sveitarstjórnarlaga kemur fram regla um kynjahlutföll í nefndum sem valdar eru af bæjarstjórn. Sveitarfélagið gætir að þessum reglum við skipan í nefndir. Að því er bæjarstjórnina varðar ræðst samsetningin af röðun á framboðslista og niðurstöðum kosninga til sveitarstjórnar. Í bæjarstjórn eru 9 fulltrúar, 5 karlar og 4 konur. Þar sitja nú fulltrúar með ólíkan bakgrunn og menntun.

Um siðareglur og góða starfshætti er fjallað í 29. gr. sveitarstjórnarlaga. Sveitarfélagið hefur sett sér siðareglur, dags. 12. janúar 2011, sem aðgengilegar eru á heimasíðu sveitarfélagsins.

Ófjárhagslegar upplýsingar

Samkvæmt sveitarstjórnarlögum nr. 138/2011 er sveitarfélag sjálfstætt stjórnvald sem er stjórnað af lýðræðislega kjörnum sveitarstjórnum í umboði íbúa sveitarfélagsins. Sveitarfélagið sinnir þeim verkefnum sem því er falið lögum samkæmt, m.a. varðandi fræðslu- og uppeldismál, félagsþjónustu, æskulýðs- og íþróttamál, menningarmál, hreinlætismál og umhverfismál. Jafnframt fylgir það kröfum sem gilda um starfsemi þess í öðrum lögum, s.s. stjórnsýslulögum, lögum um jafna stöðu og jafnan rétt kvenna og karla og lögum um opinber innkaup. Einnig eru í gildi siðareglur, dags. 12. janúar 2011, sem settar hafa verið á grundvelli 29. gr. sveitarstjórnarlaga og aðgengilegar eru á heimasíðu sveitarfélagsis.

Engin veruleg frávik hafa verið greind af hálfu opinberra eftirlitsaðila eða endurskoðenda hvað varðar starfsemi sveitarfélagsins sem tengist umhverfi, félags- og starfsmannamálum, mannréttindum eða spillingar- og mútumálum.